

פרשת קרח תשפ"א – מה גרם למשה לחשוב שדתן ואבירים ייעתרו לו?

1. **דברים יא,ו:** ואשר עשה לדתן ואבירים בני אליאב בן ראובן אשר פצתה האדמה את פיה ותבלעם את בתיהם ואת אוהליהם ואת כל היקום אשר ברגליהם. **תהלים קו:** ויקנאו למשה במחנה לאהרן קדוש ה', תפתח ארץ ותבלע דתן ותכס על **עדת אבירים**.

במדבר טז: ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי ודתן ואבירים בני אליאב ואון בן פלת בני ראובן: ויקמו לפני משה ואנשים מבני ישראל חמשים ומאתים נשיאי עדה קראי מועד אנשי שם: ויקהלו על משה ועל אהרן ויאמרו אלהם רב לכם כי כל העדה כלם קדשים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה' ... וישלח משה לקרא לדתן ולאבירים בני אליאב, ויאמרו לא נעלה: המעט כי העליתנו מארץ זבת חלב ודבש להמיתנו במדבר כי תשתרר עלינו גם השתרר?

סנהדרין קי ויקם משה וילך אל דתן ואבירים - אמר ריש לקיש: מכאן שאין מחזיקין במחלוקת, דאמר רב כל המחזיק במחלוקת עובר בלאו שנאמר 'ולא יהיה כקרח וכעדתו'. **שכחת הלאוים לדעת הרמב"ן:** נביא בתשלומים שבע עשרה מצוות לא תעשה שכתבנו משכחת הרב ... 'ולא יהיה כקרח ועדתו' [שהחזיקו במחלוקת].

חפץ חיים בשמירת הלשון שער הזכירה אות יז: ואפילו אם רואה בצד אחד שאין הדין עימם וראויים לעונש עבור מחלוקת והיכולת בידו, אפילו הכי יש לו להתאזר בכל כוחו לעשות שלום בין הצדדים ולא יתעצל בזה ... כמו שמצינו אצל משה שהלך לדתן ואבירים ... כי אל יתייאש אדם בדעתו לחשוב שלא יוכל להשלים אלא ירדוף אחרי השלום היום וגם למחר וליום אחר עד שיגיעהו.

2. **שמות ב:** ויצא ביום השני והנה שני אנשים עברים נצים ויאמר לרשע למה תכה רעך: ויאמר מי שמך לאיש שר ושפט עלינו הלהרגני אתה אמר כאשר הרגת את המצרי?! ויירא משה ויאמר אכן נודע הדבר וישמע פרעה את הדבר הזה ויבקש להרג את משה - **רש"י:** שני אנשים - דתן ואבירים. **שפתי חכמים יג:** דכתיב הכא שני אנשים וכתיב התם [בפרשתנו] 'סורו נא מעל אוהלי האנשים הרשעים האלה'. **שמות טז:** ויותירו אנשים ממנו עד בקר וירם תולעים ויבאש - **רש"י:** ויותירו אנשים - דתן ואבירים. **במדבר יד:** ויאמרו איש אל אחיו [אחרי עדות המרגלים] נתנה ראש ונשובה מצרימה.

מהר"ל גבורות ה' יט: כאשר תבין דברי חכמים [אודות אורך הרדיפה שלהם במשה] תדע ... כי כאשר זכו ישראל לשני אנשים נבדלים במעלה והם משה ואהרן, גם זה לעומת זה כי הרע הוא לעומת הטוב תמיד, לכך היה מישראל ב' אנשים רשעים נבדלים לרע, מתנגדים תמיד למשה ולתורתו.

ילקוט הראובני: וילך העברי לביתו לגרש את אשתו שנטמאה מן המצרים ותברח האישה ותגד לאבירים אחי האישה. ויהי בבקר שב משה שנית למחנה עברים ומצא דתן ואבירים נצים על זה הגט ויצא אליהם והשיבו לו: הלהרגני אתה אומר?!

3. **שמות ה:** ויבאו שטרי בני ישראל ויצעקו אל פרעה לאמר תעשה כה לעבדיך ... והנה עבדיך מכים וחסאת עמך ... ויפגעו את משה ואת אהרן ויצבים לקראתם בצאתם מאת פרעה ויאמרו אליהם ירא ה' עליכם וישפוט אשר הבאשתם את ריחנן בעיני פרעה ובעיני עבדי לתת חרב בידם להורגנו - **רש"י:** 'ויפגעו את משה ואת אהרן ויצבים לקראתם' - ורבותינו דרשו (נדרים סד) 'כל נצים וניצבים' הם דתן ואבירים שנאמר בפרשתנו 'ודתן ואבירים יצאו נצים פתח אהליהם'. **לקוטי שיחות ה/6:** לאחר ששוטרי בני ישראל טענו לפרעה 'למה תעשה כה לעבדיך' ... פגעו דתן ואבירים את משה ואהרן 'ויאמרו אליהם ירא ה' אליכם וישפוט' ... ונמצא שדתן ואבירים השתדלו לטובת ישראל, ובפרט לפי הפירוש שהם היו משוטרי בני ישראל שצעקו על פרעה.

שמות יד,ג: ואמר פרעה לבני ישראל נבוכים הם בארץ סגר עליהם המדבר - **תרגום יונתן:** ויימר פרעה לדתן ולאבירים בני ישראל דמשתירון במצרים. **חידושי מהר"ל דיסקין שמות ה,יד:** השוטרים האחרים שמסרו עצמם על ישראל וסבלו מכות עליהם זכו שרוח הקודש שורה עליהם ... ודתן ואבירים שלא רצו לצאת עם משה וישראל, לפי שעה זכות המצוה תלה להם לעבור את הים.

ליקוטי שיחות כז/164: כאשר רואים יהודי שהקב"ה העמיד אותו בפני ניסיונות גדולים, זה עצמו הוכחה - שהקב"ה שאינו מבקש אלא לפי כוחם - העניק לו קודם את הכוחות הנעלים לעמוד בניסיונות הללו. וזה עניינו של ה'לימוד זכות' - להציף החוצה את צד המעלה והזכות של חברו, את הכוחות הנעלים שניתנו לו כדי לעמוד בניסיונות שלו.